

Sygn. akt II PK 349/16

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa L.K.

przeciwko Z. [...] w B.

o wynagrodzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 listopada 2017 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś.

z dnia 8 czerwca 2016 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami pełnomocnika pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 czerwca 2016 r., sygn. akt VII Pa (...), Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś. - w sprawie z powództwa L.K. przeciwko Z. [...] w B. o wynagrodzenie - zmienił zaskarżony apelacją strony pozwanej wyrok Sądu Rejonowego - Sądu Pracy w W. z 12 stycznia 2016 r., sygn. akt V P (...), w pkt. I i III w ten sposób, że powództwo oddalił i nie obciążył powódki kosztami zastępstwa procesowego (pkt I.); nie obciążył powódki kosztami zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą (pkt II.).

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powódka zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że skarga

kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W ocenie autora skargi jej oczywista zasadność wynika z tego, że „Naruszenie prawa procesowego przez Sąd II jest rażąco wadliwe, albowiem mimo reformatoryjnego charakteru zaskarżonego wyroku, Sąd odwoławczy poprzestał na formule, że podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji. Uzasadnienie nie zawiera sprecyzowanych własnych ustaleń faktycznych, na podstawie których byłoby można ocenić, czy zachodzą przesłanki do uznania, iż w sposób dorozumiany doszło do zmiany treści stosunku pracy na niekorzyść powódki. Niewskazanie podstawy faktycznej w sposób *prima facie* zauważalny uniemożliwia polemikę z argumentacją Sądu II instancji, zwłaszcza w sytuacji, gdy rozstrzygnięcie Sądu II instancji opiera się na dowodowym ustaleniu faktów, co tym bardziej obliuguje do sporządzenia uzasadnienia z poszanowaniem wymagań przewidzianych w art. 328 § 2 k.p.c.”; „Skarga jest oczywiście uzasadniona w zakresie, w jakim zarzuca naruszenie przepisów art. 60 k.c. i art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i art. 8 k.p. Sąd odwoławczy rażąco narusza wspomniane przepisy w zakresie w jakim stwierdza, że działanie pracodawcy, który w odniesieniu do pracownika korzystającego ze szczególnej ochrony, pomimo zakazu definitywnego wypowiedzenia umowy o pracę i dodatkowych wymogów przy wypowiedzeniu warunków pracy i płacy, doprowadza do zmiany warunków zatrudnienia pracownika na mniej korzystne (niższe stanowisko za mniejszą pensję) w sposób konkludentny, stanowi wykonywanie prawa i zasługuje na udzielenie ochrony. Nie wiedzieć czemu Sąd odwoławczy nie wziął pod uwagę, że pismo z dnia 30 listopada 2011 r. pozbawiające powódkę dodatku funkcyjnego pogarszało warunki pracownika objętego ochroną przedemerytalną, miało znamiona obejścia prawa w zakresie w jakim pracodawca nie wypowiedział pracownikowi warunków pracy i płacy. Oferta złożona powódce miała znamiona szykany i jej dorozumiane przyjęcie w okresie ochronnym przez powódkę pozbawione jest logiki. Nie dostrzegł Sąd II instancji, że pracodawca wyraźnie zmierzał do pogorszenia warunków pracy i płacy pracownika, co stanowiło chęć obejścia art. 42 k.p. i 43 k.p. Niedopatrzanie się przez Sąd odwoławczy nadużycia prawa w okolicznościach sprawy uzasadnia stwierdzenie rażącej obrazy art. 8 k.p. w zw. z art. 60 k.c. i art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p.”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona przeciwna wniosła o: odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej wraz z wnioskiem - w obydwu przypadkach - o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powódki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) - jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla

uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania - z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej autor skargi wiąże z naruszeniem przepisów prawa materialnego oraz prawa procesowego wskazanych szczegółowo w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. W swoich twierdzeniach (poza powtórzeniem uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej) nie przedstawia on jednak argumentacji, którą wykazałby walor oczywistej zasadności rozpatrywanej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Niewątpliwie wynagrodzenie za pracę (w jego skład wchodzi dodatek funkcyjny) przysługuje za wykonaną pracę, natomiast za niewykonywanie pracy przysługuje wynagrodzenie tylko wówczas, gdy takie jest unormowanie szczególne. Skarga kasacyjna nie powołuje się na takie przepisy szczególne.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Ś. określa w swojej konstrukcji wszystkie elementy wymienione w art. 328 § 2 k.p.c. tak w zakresie wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, jak i wyjaśnienia podstawy prawnej zaskarżonego wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Uzasadnienie wniosku w swoich twierdzeniach ignoruje stanowisko zaskarżonego wyroku w zakresie oceny zasadności spornego w sprawie roszczenia. Sąd drugiej instancji podkreślił w uzasadnieniu swojego wyroku, że przyjmuje ustalenia faktyczne, poczynione przez Sąd pierwszej za własne, jednakże dokonuje odmiennej oceny prawnej powództwa wniesionego przez skarżącą. Według Sądu drugiej instancji powódka w spornym okresie nie była uprawniona do dodatku funkcyjnego z tytułu wykonywania pracy na stanowisku głównej księgowej. Powódka przyjęła oświadczenia woli pracodawcy o zmianie składników wynagrodzenia, nie zakwestionowała tego oświadczenia, nie zwracała się do pracodawcy o wypłatę dodatku funkcyjnego. Przez ponad 3 lata nie podjęła żadnych działań, które by w jakikolwiek sposób przejawiały jej wolę w zakresie kwestionowania tego oświadczenia, tym bardziej, że miała pełną świadomość, że nie pełni funkcji, która determinowała przyznanie tego dodatku. Powódka wyraziła zgodę na złożone oświadczenie woli przez pracodawcę w zakresie pozbawienia jej prawa do dodatku funkcyjnego w związku z bezspornym faktem, iż rzeczywiście tej funkcji nie pełniła. Nie można uznać, że nie doszło za porozumieniem stron do zmiany zasad wynagradzania i powódka nadal powinna otrzymywać dodatek funkcyjny. Sąd drugiej instancji podkreślił, że powódka nie wykonywała pracy, za którą domaga się wypłaty wynagrodzenia - od 1 stycznia 2012 r. przestała pełnić funkcję głównej księgowej. Dodatek funkcyjny był przyznawany głównym księgowym nie tylko za zwiększony zakres obowiązków, ale przede wszystkim z uwagi na odpowiedzialność, jaką taki pracownik ponosił w związku z pełnioną funkcją. Powódka od 1 stycznia 2012 r. nie wykonywała zwiększonych obowiązków głównej księgowej, ani nie była obciążona dodatkową odpowiedzialnością z tego

tytułu. Dlatego też w świetle art. 8 k.p. trudno uznać jej roszczenie o wypłatę dodatku funkcyjnego za pracę, której nie wykonywała za zgodne z zasadami współżycia społecznego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma swoją podstawę w art. 102 k.p.c.

as